СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 48. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 1-го БЕРЕЗНЯ 1949. No. 48. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 1, 1949 VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen { 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПРИЛЮДНЕ ШКІЛЬНИЦТВО ЗАГРОЖЕНЕ ВНАСЛІДОК НЕДОСТАЧІ ВЧИТЕЛІВ

Ст. Луїс, 27 лютого. — Звіт з положення шкільництва в цілій країні виказує, що в теперішньому році дістануть диплому вчителів елементарних шкіл тільки 13,500 студентів і студенток, які покінчили чотири роки вишколу в колегіях. Міжтим на підставі провірки показується, що в вересні теперішнього року треба буде 100,000-150,000 учителів у вселюдних школах. Шкільні суперітенденти просто оголомшені таким станом і не знають, куди їм звернутися за великою кількістю потрібних учительських сил. Вони вживають таких висловів, як: „положення критичне", „алярмуюче", „небезпечне' при обговорюванні недостач в елементарних школах. Вони признають, що в середніх школах („гайскул") положення поправляється.

Оці шкільні й учительські справи обговорюють на окружній конференції Американського Товариства Шкільних Адміністраторів, на яку приїхало 7,000 учасників. Конференція триватиме чотири дні для зарадження недостач в американськім прилюднім шкільництві. У першому дні нарад виказували референти, що число народин тепер росте, а скількість учителів малів й тому заходить дивний стан, якого досі небувало в Злучених Державах.

Попереднього дня покінчилася тут конференція Американського Виховного Товариства Учителів Каледжів для заради недостачі учителів у вищих школах. На тій конференції стверджено, що по всіх школах нашої країни потрібно буде 1,000,000 учительських сил і тому конференція винесла постанову перевести кампанію за придбання відповідних фондів і кандидатів на учителів. Кампанія триватиме десять років.

АРМІЯ ПЕРЕБЕРЕ ПЕРЕВІЗ СКИТАЛЬНИКІВ ДО АМЕРИКИ

Ню Йорк. — Серед бизнесових і транспортових кол викликала велике негодування вістка, що вже від найближчого вівтірка команда армії перебере перевіз імігрантів зо скитальщини. Морська Комісія дістала в цій справі лист від президента Трумана з повідомленням про цю переміну. Комісія довідалася, що армія перебирає під свою управу девять кораблів з назвою „Марін". Які мотиви такого розпорядку, ніхто не знає. Негодування повстало серед робітничих кол, які тратять працю, і серед підприємців, які тратять прихід у причалах.

ФОРЕСТАЛ ПРИХИЛЬНИЙ ПРОЄКТОВІ НОВОГО МОРСЬКОГО ШЛЯХУ

Вашингтон. — Секретар оборони Джеймс Форестал виявив свою прихильність до побудови нового водного шляху рікою св. Лаврентія, яка лучить Атлантійський океан з Великими озерами на границі Стейтів і Канади. Про це сповістив Форестал сен. Александра Вілія, який студіює цю справу. Злука Великих Озер з Антантиком поширить водний шлях з океану через канали до ріки Гудсону й до ріки Мисисипі. Є це один з найбільших спільних водних проєктів Злучених Держав і Канади.

Стверджують переслідування жидів у підсоветських країнах

Атлантик Сити, Н. Дж., 27 лютого. — На конвенції Жидівського Комітету Праці складено подрібні звіти з життя жидів у країнах поза Залізною Заслоною. Показується, що жиди в Польщі, Угорщині, Румунії й Чехословаччині зазнають такого самого перслідування як і католики та протестанти. Різниця буває тільки в деяких подробицях. Жиди змагають усюди до відбудови свого релігійного й культурного життя, а комуністичні режими роблять усі можливі зусилля, щоб їх у цьому змаганні спинити. Наслідок того такий, що тепер уже нема жидівських шкіл, жидівських кагалів та жидівдівських громад. — На конвенції промовляв перший амбасадор Держави Ізраїля до З. Д. А., Еліягу Елат. Він заявив, що Ізраїль буде тепер звертати головну увагу на приязні економічні звязки з сусідними країнами. В суботу 26 лютого промовляв на конвенції генеральний прокуратор Том Кларк, який звернув увагу конвенції, що уряд відрізняє Жидівський Комітет Праці від Жидівської Ради Праці. У цій останній перед ведуть комуністи і ця замітка Кларка вказувала б, що Жидівська Рада Праці буде зарахована до прокомуністичних фронтів. Кларк остерігав учасників перед людьми, які добачують завжди тільки темні сторінки життя і назвав їх „пророками суму". Він виказував, що нема підстави побоюватися погіршення стану американського робітництва, коли стан країни виказує квітучий розвиток.

СОВЄТИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ВИДАЛЕННЯ ЇХ РЕПАТРІЯЦІЙНОЇ КОМІСІЇ З АМЕРИКАНСЬКОЇ ЗОНИ.

Москва, 27. лютого. (АП). — Згідно з повідомленням совєтського агентства ТАСС, совєтський уряд передав американській і британській амбасадам в Москві протестаційні ноти проти рішення ген. Клея про відкликання совєтської репатріяційної комісії з американської зони Німеччини. Совєти домагаються, щоби ця комісія продовжувала свою діяльність. З американського боку додається, що державний департамент потвердив рішення ген. Клея в цій справі рівночасно з його проголошенням та що совєтський протест буде відкинений. При цій нагоді додається, що ця „репатріяційна" комісія цілком не має кого репатріювати, натомість займається шпигунством. Рівночасно пригадується, що Совєти держать цілий ряд американських громадян та не дозволяють їм виїхати.

НОВИЙ РЕКОРД ПОВІТРЯНОГО ПОСТАЧАННЯ ДО БЕРЛІНА

Берлін, 27. лютого. — Американська і британська транспортова авіяція встановила вчора новий рекорд повітряного постачання харчів та інших продуктів до бльокованого совєтами Берліна. Протягом 24 годин американські і британські транспортові літаки в 902 летах перевезли 8,025 малин тонн товарів. Це допомогло теж встановити новий тижневий рекорд, в якому перевезено 44,612 тонн товарів.

АМЕРИКАНСЬКА АРМІЯ В ЯПОНІЇ ПРИГОТОВАНА ДО ОБОРОНИ.

Токіо, 28. лютого. — У зв'язку з недавною заявою секретаря Американської Армії, Кеннет С. Роєла, що Злучені Держави не залишать Японії на випадок війни та нападу, тут тепер виявляється, що американські збройні сили в Японії на таку евентуальність приготовані та відповідно вишколені. Спостерігачі стверджують, що навіть в теперішній силі американська залога легко могла б оборонити свої бази та порти, до яких мали б опісля наспіти необхідні підкріплення.

Виявляють забріханість большевицького суду в Болгарії

Софія, 28 лютого. — Від кількох днів в столиці Болгарії відбувається большевицька судова комедія над 15-ти протестантськими пасторами, обвинуваченими за шпигунство, зраду та проти-законні грошові трансакції. Вже трьох обвинувачених „признали́ся" до вини, називаючи теж поодиноких американців і британців, з якими вони мали бути в контакті. Тепер місцева американська і британська амбасади виявляють цілу забріханість тих зізнань і „признань". Головний обвинувачений пастор Василь Цяпков „признався", що він „розмовляв" з колишнім американським торговельним аташе в Софії, Луїсом Беком, ще далеко раніше, заки Бек приїхав до Софії. Він теж „признався" до „розмови" з британськими представниками, які ніколи в Софії не були.

ДАНІЯ ВИЯВЛЯЄ СВОЮ СОЛІДАРНІСТЬ ЗІ ЗАХОДОМ

РЕЗОЛЮЦІЯ СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТІВ ПЕРЕРІШИТЬ УЧАСТЬ ДАНІЇ В АТЛАНТІЙСЬКОМУ ПАКТІ

Копенгаґен, Данія, 28 лютого. (АП) — Екзекутивний комітет найбільшої данської партії соціял-демократів прийняв вчора резолюцію, в якій домагається „скріплення політичної і військової співпраці з іншими демократичними націями". В резолюції не називається поіменно ані демократичних націй ані конкретної форми політичної й військової співпраці, але тут кожному ясно, що йдеться про участь Данії в оборонному Атлантійському пакті. Резолюція практично не натрапляла на жадну опозицію. Ухвалення цеї резолюції перерішує довго дискутовану справу участи Данії в Атлантійському пакті. Соціялдемократи мають найбільшу кількість представників в обох палатах парляменту, хоча не мають потрібної більшости голосів. Проте, виразно позитивне становище до Атлантійського пакту зайняли вже раніше аграрна і консервативна партії, що разом зі соціял-демократами мають абсолютну більшість голосів в парляменті. В резолюції ще теж залишається відкриті двері для евентуального Скандинавського оборонного союзу, з участю Данії, Швеції і Норвегії. В резолюції говориться: „Нещасливе положення в світі та контрасти між великими потугами підважили віру, що Організація Об'єднаних Націй сама зможе гарантувати безпеку націй. В таких обставинах Екзекутивний Комітет (соціялдемократичної партії) вважає, що для спасіння Данії є необхідне провірити всі можливості і умовини для збільшення політичної і мілітарної співпраці з іншими демократичними націями. В такому положенні, коли збереження миру та забезпечення волі мусить бути головною метою, екзекутивний комітет оцим уповноважнює представників партії в уряді і парляменті виносити всі рішення „необхідні для безпеки Данії".

РІШУЧІ ДОМАГАННЯ ДЕГОЛІСТІВ ПРОТИ КОМУНІЗМУ У ФРАНЦІЇ

Париж, 28 лютого. Об'єднання Французького Народу ген. де Ґоля видало вчора ще один заклик, домагаючись реорганізації французької держави для „відібрання комуністам влади над частиною французького народу та для рятунку Франції перед совєтською инвазією". Екзекутивний комітет цего Об'єднання на своєму наглому засіданні ухвалив резолюцію, домагаючись нових генеральних виборів, що уможливили б акцію проти комуністичних зрадників, на яку заслабий теперішній уряд. Ці заклики видано у зв'язку з подібно ганебною заявою провідника французьких комуністів Моріса Тореса.

КОМУНІСТИЧНІ ХУЛІҐАНСТВА ПІДЧАС ВИСТУПУ ЧЕРЧИЛА В БЕЛЬҐІЇ

Брюсель, Бельґія, 28 лютого. Воєнний прем'єр Британії, Винстон Черчил, виступив вчора на публичному зібранні в столиці Бельґії, промовляючи в справі об'єднання Европи. Перед і під час виступу зорганізована група місцевих комуністичних п'ятиколонників допустилася цілого ряду хуліґанств, підносячи оклики і свисти проти Черчила і бельґійського уряду та в честь Совєтського Союзу. Комуністи прийшли на зібрання з паперовими транспарентами, на яких були написи в роді: „Гітлер теж хотів об'єднаної Европи", „Геть зі Спааком і підпалювачами війни", „Бельґійські робітники ніколи не піднесуть зброї на їх совєтських братів" і т.п. Зібрана біля десятьтисячна маса слухачів в більшості сама успокоїла п'ятиколонних комуністичних вороxобників.

ЗАГРОЗА СТРАЙКУ ЕЛЕКТРИЧНИХ РОБІТНИКІВ ПРОМИНУЛА

Ню Йорк. — Підприємство Консолідейтед Едісон Компані в останній хвилині перед закликом до виходу на страйк своїх службовиків і робітників в електровнях, які постачають електричного струму до підземних залізниць, фабрик і освітлювання домів — підписало з юнією умову на два роки. Едісон Компані підвищила платню 26,000 наємникам по 7 ц. на годину. Річний видаток підприємства на таку підвишку виноситиме $6,500,000.

Зате інший страйк став загрозою для нюйорських жителів. Місцевий відділ ч. 550 Міжнародної Юнії Візників викликав своїх членів на страйк, внаслідок чого 70 відсотків пекарень хліба, завиваного в папір, не буде могло постачити печива до крамниць. Згаданий відділ юнії обслуговує пекарні.

ВРЯТОВАНО 16 КОПАЛЬНИКІВ З ПІДЗЕМНОЇ ПОЖЕЖІ

Бентон, у стейті Висканзин. — У Кітто Майнинґ Компані, у глибині 120 стіп під землею, вибух вогонь в закопі олива і знищив прилади до вивожження копальників. Вогонь загашено одним тільки ведром води, одначе не було чим вивезти на поверхню зловлених під землею 16 людей. Щойно після сьоми годин побудовано тимчасову вінду і нею врятовано життя відокремлених осіб.

МАНЕВРИ НА АТЛАНТІЙСЬКИХ ВОДАХ УЖЕ ПОЧАЛИСЯ

Сан Хуан, Порто Ріко, 27 лютого. Перший удаваний напад атомовою бомбою, виконаний підчас морських маневрів на воєнну фльоту, „затопив" літаконосець Франклин Д. Рузвелт і один нищитель. Напад виконано при допомозі вогненного стовпа з патрольного морського літака P-2V. Є це єдиний досі літак, приладжений на перевіз атомової бомби. Вогненний стовп упав недалеко літаконосця, одначе так, що на ділі цей корабель був в засягу діяння бомби. Бомбардувальника з атомовою бомбою не вдалося знищити й тому напад вважається за успішний.

ЗГОРІЛО 8 СТУДЕНТІВ ПІДЧАС ПОЖЕЖІ СТУДЕНТСЬКОГО ДОМУ

Ґембієр, у стейті Огайо. — Два студенти згинули, а шістьох не відшукано після пожежі студентського дому „дорміторі" — бурси при Кенйон Каледж. Будинок був побудований перед 125 роками і полумінь знищила його цілковито. Крім погибших є 26 попарених осіб. Маєткова шкода виносить $1,000,000.

ЗНАМЕНИТА КРИТИКА ГРИ ЛЮБКИ КОЛЕССИ

Ню Йорк, 28 лютого. — З нагоди концерту нюйорського Фільгармонічного Симфонічного Товариства, який відбувся в суботу 26 лютого в Карнеґі Гол при співучасті Любки Колесси як солістки-піяністки, помістили нюйорські щоденники дуже прихильну критику гри української артистки.

АДВ. ІВАН ПАНЧУК ПРИ ЗУСТРІЧІ ІМІГРАНТІВ ІЗ СКИТАЛЬЩИНИ

Ню Йорк. — Імігранти зо скитальщини, які їхали кораблем Марін Тайґер, висіли щойно в неділю 27 лютого в нюйорській пристані серед гарної погоди після бурхливої морської подорожі. Із 67 українців, які приїхали під опікою Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету, 21 виїхали на фарми до стейту Мериленд. Інші розїхалися до опікунів в різнородних напрямах. Для зустрічі імігрантів в причалі прибув голова ЗУАДК адв. Іван Панчук з Дітройту і ген. директор д-р В. Галан з Филаделфії. Український Переселенчий Осередок в Ню Йорку зорганізував 13 осіб для обслуги при висадці з корабля і для перевозу їх на залізничі станції. Окремий відділ жінок під проводом Марії Марусевич підготовив перекуску в формі „сендвичів", які дістали нові імігранти на залізничі потяги. Через інші комітети приїхало цим разом невелике число українських імігрантів, разом яких 15 осіб. Між ново прибуваючими слідно перевагу фармерських і інших фізичних робітників.

НІМЕЦЬКІ СОЦІЯЛІСТИ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗБРОЙНОЇ СТОРОЖІ

Берлін, 28 лютого. — Трьох провідників німецьких соціялістів видвигнули тут вчора домагання, щоби західні союзники дозволили їм створити відповідну збройну сторожу в роді „приватної армії", яка могла б протиставитися насильному поширюванню комунізму на західну Німеччину. Вони видвигнули свої домагання з нагоди святкування річниці створення військових відділів „Райхсбанер", які охороняли засідань німецького парляменту Ваймарській республіці.

ЗМАГАННЯ ДО НОРМАЛІЗАЦІЇ НІМЕЦЬКО-ФРАНЦУЗЬКИХ СТОСУНКІВ

Франкфурт, 28 лютого. — В західній Німеччині від деякого часу помітні великі зусилля для остаточної нормалізації та наладнання приязних стосунків між французьким і німецьким народами. В пресі та в публіцистиці широко обговорюється необхідність повного порозуміння і приязні між французами і німцями, що матиме рішальне значення для дальшого історичного розвитку обох народів. В рямках цих зусиль створено теж німецько-французький інститут в Людвіґсберґу.

ФРАНЦІЯ ВІДКИНУЛА СОВЄТСЬКЕ ДОМАГАННЯ ПРО ВИДАЧУ СВІДКІВ КРАВЧЕНКА.

Париж, 28. лютого. — Вчора тут повідомлено, що французький уряд відкинув совєтську дипломатичну ноту в справі видачі трьох свідків в процесі Віктора Кравченка проти комуністичного тижневика за обиду. Як відомо, в процесі зізнавали деякі колишні совєтські громадяни, що перебувають тепер в таборах переміщених осіб в Німеччині. Вони повністю потвердили докази Кравченка про страшний терор і нужду совєтського режіму. Совєти тепер домагаються їх видачі як „воєнних злочинців". Французи відкинули совєтське домагання, мативуючи його фактом, що ці особи не є під їх юрисдикцією і в цій справі Совєти повинні звертатися до американських властей в Німеччині.

ЗАПОВІДАЮТЬ НАСТУП КИТАЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ НА ПІВДЕНЬ.

Пейпінґ, 28. лютого. — З цілого ряду фактів тут робиться висновок, що в найблищому часі комуністи приготовляються до дальшого походу на південний і центральний Китай та до створення „все-китайського" коаліційного уряду під їх проводом. В цих намаганнях їм допомагає теж багато не-комуністів, головно з „революційного комітету" урядової партії Куомінтанґу.

ЗАПОВІДАЮТЬ УЧАСТЬ ЦІЛОЇ СКАНДИНАВІЇ В АТЛАНТІЙСЬКОМУ ПАКТІ

Осльо, Норвегія, 28 лютого. (АП) — В поінформованих високих дипломатичних колах вважають, що протягом найблищих шістьох місяців всі Скандинавські країни, включно з традиційно абсолютно невтральною Швецією, приступлять до плянованого Атлантійського пакту. Норвегія вже раніше виявила свою готовість приступити до цего пакту і тепер ще тільки шукає на це відповідної форми, щоби занадто не дразнити большевицького сусіда. Тим самим участь Данії можна вважати за запевнену, після вчорашньої резолюції соціял-демократичної партії. Теж з відповідальних кол Швеції приватно заявляється, що ця країна в теперішньому положенні вже не може вдержати складного балянсу між Сходом і Заходом. Вони вважають, що Швеція тепер вже не може ізолюватися без смертельного риску для себе самої, а всім відомо, що симпатії тої країни є по боці демократичних західних країн.

МОСКОВСЬКИЙ ҐАВЛЯЙТЕР В ІТАЛІЇ ТЕЖ ЗАКЛИКАЄ ДО ЗРАДИ

Рим, 28 лютого. Провідник комуністичної п'ятої колони в Італії, Пальміро Тольяті, прилучився до свого вигодованого в Москві французького „камрада" Тореса, заявляючи, що обов'язком італійського народу буде допомогти Совєтському Союзові, якщоб совєтська армія вступила на італійську територію. Заява Тольяті викликала відносно малий інтерес серед італійського загалу, що вже знайомий зі зрадницькими цілями комуністичної п'ятої колони.

КОМУНІСТИЧНИЙ БУНТ В МЕДІОЛЯНІ

Медіолан, 28 лютого. В цілому ряді більших міст Італії большевики зорганізували демонстрації проти звільнення з тюрми одного з перед-воєнних провідників фашизму. В демонстраціях взяли участь головно комуністичні партизани. При цій нагоді в Медіоляні прийшло до заворушень на вулицях, що їх поліція успокоїла при допомозі слізних бомб.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіти і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СПРАВА СУМЛІННЯ Й ПОЛІТИЧНОГО РОЗУМУ

Що є з маршалом Петеном? — питає відомий колумніст Джордж Е. Соколскі.

Роздумування Соколского у звязку з тим питанням є того роду, що мають ширше значення. Тут йдеться про т. зв. коляборантів, але не таких, що запродували себе, свій нарід і свою країну ворогові, але таких, які політично помилялись і пішли на співпрацю з ворогом, не добачуючи іншого виходу з трагічної ситуації. Соколскі пише, що він малощо не був такого переконання, що маршал Петен не живе, бо ж від кількох років ніхто про нього не згадує. Навіть не чути, щоб його хтось ганьбив чи проклинав. Але так склалось, що він стрінув одного свого приятеля-француза і той нарікав на сучасну французьку владу, що держить у тюрмі таку людину, яка має 94 роки та яку славив колись французький нарід як свого великого героя.

Соколскі не сумнівається у французький патріотизм Петена. Він каже, що годі судити Петена за брак патріотизму; йому можна закинути щонайвище помилкову політичну орієнтацію, хоч не знати, чи майбутні історики навіть й це йому закинуть. Бо, пише Соколскі, французька влада у Віші цілком певно не була Німеччині, вона була потрібна радше комусь іншому...

Та поминім наразі різні історичні спекуляції, а берім під увагу сам факт, себто це, що держиться в тюрмі старця, людину, яка має 94 роки. Слушно завважує Соколскі, що в цивілізованих країнах таке не практикується. Франція, каже він, може дозволити собі на такий жест, щоб 94-літній Петен помер на волі.

Тепер вернім до коляборації. Коли ведеться війна і ллється кров і треба напружити усі нерви й сили, щоб перемогти ворога, це природне, що нема тоді місця для ніяких коляборантів з ворожою силою. Пробувати їх вислухати і декого з них розуміти можна щойно по війні. А часом навіть сам політичний інтерес наказує це робити, щоб таким чином краще зрозуміти складне політичне положення цього чи другого народу, чи навіть цілого комплексу народів. При цьому треба памятати, коли думаємо про останню війну, що свого роду коляборантами були теж ці, що з конечности співпрацювали з кремлівським тоталітарним режімом, що йшли на далекосяглі уступки диктаторові Сталінові, за які тепер приходиться різним країнам і народам дорого платити та за що гірко покутують теж Америка й Англія. В таких обставинах треба глядіти поблажливо теж і на інших коляборантів, що теж з конечности були змушені в цей чи інший спосіб коляборувати, особливо, коли це виглядає на їхню політичну помилку, а ніщо інше.

Нині є вже доказаним фактом, що президент Рузвелт догоджував Сталінові в Ялті головно тому, що був переконаний, що війна з Японією затягнеться. Він хотів дістати від Сталіна слово, що Совєти заатакують Японію, як тільки скінчиться війна з Німеччиною. Тим він думав врятувати життя можливо й мільйонам американських вояків, що мусіли б загинути в боротьбі з Японією, коли б її треба було вести головно самій тільки Америці. Виявилось, що цей страх президента Рузвелта був перебільшений. Японія скоро сама піддалась. Та цей страх хитро використав Сталін для свого пляну опанування цілого світу. Ця коляборація зо Сталіном нині коштує різні народи багато крови. Коли ж так, то чи не могли помилятись теж і малі коляборанти і діяти під впливом подібного страху? Або чи можна називати коляборантами таких, що з коляборації перейшли до боротьби з тим, з ким зачали співпрацювати, пізнавши його злочинні замисли?

Суперсонічні містерії

ВЕРХОВОДСТВО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ У ПОВІТРІ.

Після повороту до Вашингтону президента Трумана з летунської дефіляди в летунській базі Андрус коло табору Спрингс у стейті Мериленд, запитав кореспондент одного з прибічників президента, яке враження відніс президент з цеї події. Прибічник відповів: Президент сказав, що це було щось надзвичайне, а потім додав: „Цікаво знати, де тому кінець". — „Що мав президент на думці, коли це говорив?" — питається репортер. — „Кошти" — відповів інформатор. Звісно, що президент не хоче призначити в бюджеті більше ніж 15 більйонів на оборону країни.

Оця летунська дефіляда, як казали кореспонденти, була підготована секретарем повітряних сил, В. Саймингтоном на домагання Карла Винсона, голови комісії збройної служби палати репрезентантів. Він хотів показати конгресменам літак, який може скинути 84,000 фунтів бомб з висоти 45,000 стіп. Він теж хотів показати їм літак, який може перелетіти континент Злучених Держав упродовж трьох годин і 45 минут, а цим літаком є бомбардувальник ваги 123,-000 фунтів і це є найшвидший воєнний літак на світі. Він теж хотів показати своїм конгресовим друзям, які прибули з президентом і найвищими військовими урядовцями та членам кабінету, пружиновий (турбовий) боєвий літак, з якого можна стріляти на якийсь інший літак, до якого є прикріплена мета до стріляння. Виявляється, що 90 відсотків таких пострілів вціляють у мету. Колись, як стріляли з літака до якоїсь цілі і як 20 відсотків куль потрапили, то це вже було великим осягом.

Інші вісті про цей летунський показ такі:

Перший літак, який звернув увагу президента, це було Літаюче Крило, з назвою „Флайінг Винг Бі-49", яке може перевезти більше ніж 15 тон бомб. Над виробом крила працювали від 1945 р. і аж тепер його покінчили. Кажуть, що досі є тільки одно Літаюче Крило, вироблене велитенським коштом. Воно виглядає як якась машина з іншої планети. Це велетень-літак, який залишає за собою клуби диму підчас полету. Він виглядає як потвора з фантастичних описів Г. Дж. Велса. З інших машин згадані ще: Бомбардувальник Бі-36, попри якого перелетіло 16 Стріляючих Зір. Є це найбільші бамбардувальники в світі, які можуть везти 42 тон бомб. Вони вилетіли попереднього вечора з Форт Ворт, у Тексас, перелетіли на другий день (15 лютого) понад поле, на якому відбувалася летунська дефіляда і відлетіли з поворотом домів, не осідаючи на землю. Стратопружиновий бомбардувальник Бі-47 перегнав Стріляючі Зорі, щоб показати, як швидкість може змінити спосіб воювання. Опісля перелетів мигом Ф-47 Сейбр, який є найшвидшим стандартовим боєвиком. Він недавно побив усі попередні рекорди швидкости, бо перелетів континентальні Злучені Держави з швидкістю 670.9 миль на годину.

Щоби зрозуміти, що значить така швидкість, треба пригадати змагання у швидкости літаків у першій світовій війні. Тоді ніхто не вірив, щоб літак міг летіти зі швидкістю голосу в повітрі. Таку швидкість названо в науці фізики „сонічною" („звуковою"). Сонічна (звукова) швидкість у висоті 200 стіп над рівнем моря, виносить 761 миль на годину. Меншу швидкість — до 600 миль на годину — називають „під-сонічною", потім ідe швидкість „транс-сонічна" — від 600 до 800 миль на годину, а на кінці „супер-сонічна", понад 900 миль.

У першу війну вірили, що „сонічній" швидкості перешкаджає повітря, яке треба посунути наперед наче яку невидну стіну. Саме тому пробували винайти спосіб, як летіти літаком понад поволоку повітря, яка находиться при землі, а яку називають „сферою". Щоби винайти спосіб літання поза сферою — у так званій „стратосфері", треба було наперед придумати винахід для везення повітря в літаках, для віддиху людини. Тому, що це незвичайно важка справа, роблено водночас спроби з полетами пружинових літаків, які не потребували б обслуги людей. Одначе машиновий літак не те саме, що літак, керований людиною. Тому літак Ф-47, який досягнув транс-сонічної швидкости, такий важливий для ведення війни, бо він випередить швидкістю всі інші знані типи керованих повітряних суден.

Того самого дня, коли президент з конгресменами і своїм почотом відбирали летунську дефіляду, коло Вашингтону, відбувалася повітряна дискусія на „Американським Міськім Зібранні" з радієвої стації WJZ у Ню Йорку. У ній взяли участь знавці атомової енергії, які відзначилися при ви-

(Докінчення на стор. 4-тій).

Американський історик про Московщину

Проф. Ганс Кон уміствив у "Review of Politics" (Нотр Дам) статтю про „Постійну місію" Московщини. (Липень 1948 р.). Ця „місія", на погляд проф. Кона, полягає в тім, що Московщина все прямувала до панування над світом і ніколи не була прихильна до демократії і свободи.

Проф. Кон відділяє нашу стару Київську Русь-Україну від Московщини (цього фальшиво не роблять російські історики і ширять у світі баламутство). Проф. Кон пише, що Київська держава була тісно зв'язана з Европою:

„Коли Київ упав через монгольську інвазію, то модерна Росія була створена волею і безоглядністю великих князів навколо Москви. Нова столиця росла... далеко від давніх культурних центрів на заході, на свіжо зколонізованій землі, де традиційні міські вільности були невідомі. Її народ уже не був словянським з Дніпра, але новою породою, в якій вільно змішалася кров словянська, фінська і монгольська. Із Москви не вели ніякі шляхи на захід; ріки кінчалися в степах і пустинях Азії; політичні, культурні та економічні звязки були з великою Татарською імперією, якої Москва була данницею".

Проф. Кон зазначає в своїй статті, що хоч Московщина була православною вірою звязана з Византією, однак Москва розвинула свій плян церкви і релігії, далекий від західної традиції... Московська православна церква, що мріяла про пануванням над цілим світом, грала велику ролю в Московській державі і в народі. Московщина вела боротьбу з татарами, але цю боротьба, — пише проф. Кон — не була расовою ані культурною: фактично — „московці приняли цивілізацію і політичний лад від татар".

Кон невисоко цінить реформи царя Петра в Московській державі (початок 18 віку).

Хоч Москва перестала бути столицею й її місце зайняв Петербург, одначе дух держави не змінився. Цар Петро I. дав Московщині технічну зброю для імперіялістичних завдань:

„Людські цінности та індивідуальна гідність до нього не відносилися".

Нова „еліта", яку створив цар Петро, не могла зрозуміти основ західної цивілізації: „Пошана до права особи і повага до об'єктивної правди".

З цього нерозуміння виникли різні політичні напрями в Росії, що, хоч були запозичені в Европі, однак перероблені на московський лад і проповідувані як єдино спасенні для людства.

Так як старинна Москва вірила в своє призначення бути „Третім Римом", і різні ідеологи — російські інтелігенти 19—20 віку — ширили віру в свої ідеї, які вони хотіли б накинути Европі навіть силою. Кон дає приклади, що найсильніші таланти російської літератури Лев Толстой і Ф. Достоєвський — відкидали західно-европейську цивілізацію і шукали виходу в культурах східних, азійських. Але й ті між росіянами, що були „западниками" (Бакунін, Белінскій і ін.) хотіли вчити західну Европу, „як це робиться". Бакунін — анархіст — мріяв, що цар Микола стане на чолі революційного руху в Европі!

Нарешті прийшов московський большевизм до влади. Кон оцінює московський „марксизм", як давнє „православіє" царської Росії: духом Ленін і Сталін чужі західно-европейському соціялізмові, як і московська церква чужа західній цивілізації. Москва не бачить іншого способу для перемоги своїх „ідей", як розклад европейської вільної цивілізації і завоювання інших народів силою. Це є „перманентна місія" московського деспотизму, як її показує проф. Кон.

В. Б.

Микола Кузьмин.

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ

(ГОЛОС В ДИСКУСІЇ)

Заторкнені п. І. Кершою „Основні проблеми" є такою справою, що коли хотів би її основно проаналізувати, то навряд чи вмістилася б в одній часописній статті. Я хочу тільки дещо з заторкненого сказати.

Коли в році 1918 були розбіжності в поглядах на різні питання суспільно-національні між галичанами і придніпрянцями, то воно нічого дивного. Такий довгий час була Україна поділена між поодинокі держави, а кожний з загарбників докладав старань, щоби витискати тавро своє на загарбаній частині, щоби ці частини не могли ніколи назад сцементуватися.

Польща була далеко коротше під трьома займанцинами, але коли прийшов час цементовання частин в одну державну цілість, різниці поглядів ще довший час виходили на верха. Не було, натомість, між поодинокими дільницями такого питання, як мова, бо ж то була річ сама собою зрозуміла і ніхто не важився б був обороняти когось, хто не володів би своєю мовою, особливо коли то був інтелігент.

Як йдеться про українців, то державницька традиція в широких українських масах майже цілковито була затерлася.

Український нарід тримався своєї мови, обряду, звичаїв і обичаїв і коли йдеться про Галицьку Україну, то це охоронило її від денаціоналізації. Щойно згодом в широких українських масах зачала ділати українська література. Побіч обряду найважнішим чинником виховуючим була мова. „Я на сторожі коло їх поставлю слово" — сказав Шевченко. На пошанування мови звертали одні одним увагу, особливо коли йшлося про полагоджування справ в тодішніх польсько-австрійських урядах, в яких польські урядники криво дивилися на тих, які говорили своєю мовою. Слабших, які не мали відваги говорити в урядах своєю українською мовою, називали загально хрунями. Тому то не диво, що звичайний сільський парубок звертав увагу доцентові Київського Університету, коли той в самім серці України показував свою вищість в цей спосіб, що послугувався чужою мовою. Було би це смішне, коли б не трагічне. Трагічні наслідки такого ставлення справи ми пережили. Будучи на Україні між сотнями інших, згадаю село Вільховець коло Кам'янця Подільського. В селі є один поляк. Всі знають, що там живе поляк. Хоч польської школи не було і вона була заборонена, його два хлопці читали добре по-польськи, а їх мама приносила їм від пароха Триденського костела популярно-патріотичні читанки. Вони були в тій чужій гущі свідомими поляками. Натомість в чисто українськім селі не було ані одного українця, а натомість були „здєшні", малороси і т.п.

Ще один факт: В однім австрійськім таборі вже 30 літ пізніше умістилися побіч нас дві українські придніпрянські родини. Голови родин говорили з нами добре по-українськи, натомість між собою та зі своїми родинами тільки по-російськи. Там жеж не було вже ані примусу ані страху, а тільки традиційна безхарактерність. Ані ті села, ані ті родини не були винні, що вони були такими, але винні були ті, які давали приклад безхарактерности.

Не можна заперечити, що Придніпрянщина мала дуже багато гарних, талановитих, характерних та високоідейних людей. Але вони у великій мірі легковажили собі такий важливий чинник, як мова і національний характер. На щастя життя сильніше і переходить над тими людьми до порядку і вони, схочуть чи не схочуть, а будуть мусіти стати добрими громадянами своєї української держави.

УЛАС САМЧУК

СОНЦЕ З ЗАХОДУ

РОМАН.

35)

— А!.. Пане докторе! — підняв тон Кальчук. — Я вам скажу і без секрету. По-моєму ви повинні хотіти більше. Що значить — бути міністром в Хусті? За звичайну голову п'ять тисяч не накладуть. Є ще і більші справи, ніж Карпатської України. Є більші посаде, почесніші звання. Коли б ішло про мене, то в Хусті не було б ні одного міністра. А критика річ поживна, тільки не треба нею зловживати. Европа, міністри, ідеї. Все це, я вам скажу, не варте одного нерва порядної людини. Це трохи переборщене, але лізти на все з критикою... У Хусті в Січовій Гостинниці кожного вечора сидить батальйон критиків. По вулицях Хусту кожного дня проходить кілька полків критиків. Одна людина з Ужгороду виробляє за один день стільки саме отрути, що й всі фабрики Европи. Знаю пана з Бичкова, що критику хустського уряду вважає за свою професію. І ви тільки подумайте: так скритиковані люди можуть справді врешті зсунутись з глузду...

Обід тривав,ківчився, говорили багато. Перейшли на канапу, і становище цілком виянилось. Виявилось, що це якраз та сама традиційна канапа, яку шановний доктор після кожного обіду вибирає, як місце, де може бути цілком спокійно. Кальчук мав необережність сісти поруч доктора, але пройшло всього дві хвилини, як він збагнув свою помилку. Сон напосівся на доктора в сидячому стані. Тверда жовта борода клином врізалася в широкі перса. З носа вирвались кілька таких звуків, що Кальчук устав, віддав належне традиціям дому цього і відійшов до сусідньої кімнати, де з альбомом у пелені сиділа і, здається, когось чекала панна-снігурка... Сон доктора тривав...

Виступ,-і якраз з цього приводу, — спізнився на годину. Ціле село не з'явилось. Дві невеликі кімнати Просвіти не були повні. Кальчук говорив те саме, тільки не з тим самим запалом.

У шумі вечора.

Між восьмою і дев'ятою у холодній канцелярії доктора Дашевича Кальчук пише репортаж своєї подорожі по Верховині для „Українського Слова" в Парижі. Між одинадцятою і першою обід у товаристві двох нових пань з Хусту, доктора, його дружини, цілої родини, випадкового священика і фоторепортера журналу „Гвезда" з Праги. О першій по обіді санітарним автом в товаристві двох пань і фоторепортера Кальчук залишає Волове. О п'ятій він уже в Хусті перед будинком уряду...

Небо хмариться і погрожує снігом. На Верховині вже падає сніг. Кальчук направляється до свого мешкання, яке залишив три тижні тому.

Кардаша не застав. У кімнаті чиїсь нові валізи, на столі том історії Момзена і зелений олівчик „Кастель". Купа пошти і кілька телеграм чекає на столі...

Надвишку змінив білизну, перезувся, покликав посильного і передав йому листи на пошту... Між тим також свій репортаж...

Після постукав до кабінету.
— Прошу, — чує низький, спокійний голос. Зайшов. Від песемного столу повільно підводиться доктор Галан. — О, це гість... Дуже приємно, — каже доктор, і його наструнчені вуса по-своєму засміялися.

— А увас тут запахи! — каже сяючи Кальчук. — Вітаю, пане докторе. Вже урядуєте?

Повно диму, і кришталева попільниця на писемному столі заповнена попелом. Машинка „Еріка" відкрита і, видно, тількищо замовкла.

— Та... Воно ніби так і ні... Тут не розберешся... Ось дали мені якусь роботу — роблю... Хіба я знаю... Мені трохи того...

го... Якось воно тут дивно. Ніяких формальностей. Приходять, говорять, відходять... Хто вони, що вони... Як у мурашнику...

— Чув про вашу пригоду, — каже Кальчук. — Як то скінчилось?

— Та... Властиво... Як сказати. Скорше ніяк... З чого почалось — тим і скінчилось. Прийшли до мене, взяли мене, потім вибачились і пустили... Це все, щоб не було по-людському... Так воно не піде... Не знаю, але... Я маю сумніви... Все то якось розкидане, нічого тут конкретного. Я до такого не призвичаєний... Мене забрали на донос з Праги, і той бамбула Рогай схопився за соломинку... Думаємо зробити файфоклок. Мусимо запросити уряд, якось з ними договоритись. Щоб не дивились на нас, як на чортів з пекла. Маємо до вас прохання: ви, здається, людина спокійна... Переберіть на себе місію нашого дипломата... Ви, бачу, єдиний тут сяєте...

— Все це свіже повітря Верховини.. Так, значить, файфоклок? Коли? Я післязавтра їду... — каже Кальчук...

— Но-но-но... Не так швидко. Куди це вас знов?

— У програмі Вілки, Порщково, Перечин, Березне.. Якраз на наше Різдво в Перечині... На другий день у Березному... Просвіщаю...

— Так... тоді давайте завтра. Ваша місія навідати прем'єра і міністра Ревая...

— В один день?

— Ну, коли у вас так мало тих днів...

— Добре. Спробую... Значить, завтра.. Ну, я біжу... — сказав Кальчук і вийшов.

Кальчук вже на вулиці. В повітрі вогкість. Окремо пролітають сніжини. Сутінь вечора, мов павутина, встеляє простір. В нацрямі станції громотять хирляві візники. Старий, червоний автобус пошумів також туди. Хідники запружені пішохідцями.

Кальчук вривається до гостинниці і біжить на верх. Постукав у двадцять чотири... — Хто там? Момент. Я без сорочки! — чує він знайомий голос.

— Пусте! — каже Кальчук і вривається до середини.

(Дальше буде).

ВОНИ ЗНОВУ ЛЮДИ...

УКРАЇНСЬКІ Д.П. БУДУЮТЬ СВОЇ НОВІ ДОМИ В МЕРІЛЕНДІ

5)

(Продовження).

XIII.

„ДЖОСТ" РОБЕРТ.

Опис нашого другого дня поїздки по фармах Меріленду, на яких будують свої доми нові українські імігранти, хочеться попередити бодай короткою окремою згадкою про нашого „джост" Роберта, цього великого і сильного, але при цьому з кости і крови шляхетного та добродушного „капа", що нас своєю урядовою машиною два дні возив по фармах.

Решту ночі, що нам ще залишилася після суботнішньої поїздки по фармах, ми продрімали в одному з готелів Честертавн. Автім, Господь відає, чи це був готель. В кожному разі не було жадної зовнішньо - готелевої ознаки. Ми серед ночі ввійшли за капітаном Ріджлі до середньо великої дерев'яної віллі, капітан сказав два слова в неозначеному напрямку неосвітленого партеру, звідтіль ми почули безпосереднє жіноче „окей" і всі формальності на тому закінчилися. На першому (і останньому) поверсі ми знайшли три кімнати і в двох з них „зникли" д-р Ґалан і капітан Ріджлі, а в третій склонила голову „преса".

Рано прокинулись хлопці та давай зразу ж „змову" кнувати. Врадили: підемо, оглянемо місто, поснідаємо та вернемось, щоб на час дати себе знову на снідання запросити. Все полагодили дуже швидко. Стали на ринку, оглянулись і все побачили. Зайшли в чи не одинокий відкритий ресторан, випили кофі і закусили „товстом", ощаджуючи місце на сподіване „казьонне" снідання і вернулись до готелю. Захвилину прийшов „будити" нас д-р Ґалан, що з капітаном не зявлявся, але без „змови" поснідали без нас. Добре, що хоч кофі випили, а то було б довелося опісля конкуренцію гудінню моторів робити.

Внизу дожидав на нас вже з машиною „джост" Роберт. Кожний з нас мав те саме на думці, чи не спитати б його як там „биртсдей" його жінки, але якось „не випадало". Машини рушили старим порядком: ми з Робертом попереду, д-р Ґалан з капітаном за нами. Кілька хвилин їзди і ми вже на краю міста.. Біля мосту через „велику воду" ми звернули вліво та зупинились біля „брейн-ню", чепурного одноповерхового дому з тесаного каменя. Що це, і тут живуть ДіПі? — питаю здивовано Роберта. Нов, дит'с май говм — вияснив коротко Роберт. Це був справді його дім в найповнішому розумінні того слова. Він, іменно, не тільки в ньому жив, але й сам його власноручно побудував. У вільних хвилинах після служби він продовж двох років „для спорту" прикладав камінь до каменя, сціплював їх цементом і наостанці з того повстав дім, що його хоч на міжнародну виставу вези. Околиця ще не впорядкована, ще майже ліс. Кілька кроків від дому — і „велика вода", але в домі, як в малім раю. Все прекрасно влаштоване, все пахне свіжістю та зраджує великий естетичний смисл мешканців. Вони обоє, Роберт і його жінка — як і їх дім. Тільки дивись та милуйся. Роберт ще зрадив нам таємницю, що скінчивши дім, він знову взявся до будови. Тим разом — човна. Саме поняття „боут" ще нічого не говорить, але як Роберт додав, що його вартість виноситиме около 6 тисяч долярів, то мені зразу вихопився запит, чи він припадком не має яких імперіялістичних мерілендських задумів. Ні, тільки він є великим прихильником риболовського спорту.

Від Роберта ми ще багато дечого довідалися про його поза-службове життя та його працю. Дивлячись на „звичайного капа", вам ніколи й на думку не прийшло б, який величезний круг найрізноманітніших ділянок охоплює його зацікавлення, як багато в нього творчих думок та скільки шляхетної амбіції. Свою службу він розуміє як службу народові і прінціпом його праці в тій ділянці є виключно служба і допомога громаді. Між американською поліцією і всіми іншими в світі є діяметральна різниця: американська поліція існує на те, щоб охоронити людей від переслідувань і беззаконня, тоді як в інших, головно диктаторських країнах власне поліція є уосібленням переслідувань, страху, терору і беззаконня. Америка це чи не єдина країна, де поліції не бояться, а навпаки, шанують та вважають приятелями. Поліції часто доводиться навіть злочинця захищати перед обуреною за поповнений ним злочин громадою. В Америці винних карає суд на підставі закону. Поліція є на те, щоби наглядати за респектуванням закону і конституції.

Місіс Кроншо, дружина нашого Роберта, з тугою, але й розумінням обов'язку дивилась, як наші машини робили оборот на подвір'ю та опісля щораз з дальшої віддалі посилали їй ще останній на цей день привіт відблисками сонця.

XIV.

ПІД ЗНАКОМ ЛЮДСЬКОГО ГОРЯ В СОВЄТАХ

Припадок хотів, що на перший „вогонь" наших відвідин в неділю попала людина, яку можна б вважати за один з мільйонових вже символів цілої безодні неописаного людського горя, недолі й трагедії в тій країні, що могла б і має всі дані на те, щоби справді спливати молоком і медом: в придавлений жорстоким чоботом совєтської неволі Україні.

Його ім'я: Григор Пасічник. Чи подавати його ім'я в газеті? А яке йому діло! Хиба може його ще щонебудь гіршого зустріти, як те, що він вже має за собою? Його душа вже давно жорстоко вбита, його серце розшматоване. Тут, на цій вільній землі, він ще тільки з подвійною силою відчув своє минуле горе і його вбиту душу та його розшматоване серце огорнув ще страшний біль жалю за втраченим життям. Йому ж уже років 50. Проте, може й правда, що жити ніколи не є запізно — і в залитих сльозами очах Григора Пасічника починає тільки-що жевріти перша іскра нової надії.

Послухайте короткої але страшної історії його життя в Україні, в тій самій Україні, що могла б бути країною щастя і радости якщо була б вільною, але яка є справжньою долиною сліз і гор'я під мільйонами разів і мільйонами уст проклятим большевицьким режімом.

Григор Пасічник походить з Харківщини. Його праділи, його батьки і він орали і за-

(Докінчення на стор. 4-тій).

ANNUAL STATEMENT OF UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION Inc., 1948

	Adult Mortuary Fund	Disability Fund	Miscellaneous Trust Funds Nat'l, Orph's, Concord	Juvenile Mortuary Fund	Expense Fund	Totals
Balance From Previous Year	$8,231,897.16	$131,829.49	$102,361.50	$794,164.10	$367,509.10	$9,627,761.35
Income from January 1, 1948 to December 31, 1948.						
Payments received from members during first 12 months of benefit protection of which all or a part is used for expense*	25,885.27	1,778.72	444.68	47,485.86	12,266.65	87,861.18
All other payments or premiums received from members*	695,874.95	32,162.48	8,040.62	71,425.24	208,296.06	1,015,799.33
Refunds applied per item 13(b) and (c), page 3	1,983.59	168.64	42.16	2,122.30	2,198.79	6,515.48
Net amount received from members	723,743.81	34,109.84	8,527.46	121,033.40	222,761.48	1,110,175.99
Gross interest on mortgage loans during the year	31,858.38	401.70	1,259.49	2,021.58	1,511.14	37,052.29
Gross interest on bonds $219,120.24, less $4,756.44 accrued interest on bondsacquired during the year	186,831.51	2,729.28	2,009.03	19,631.20	3,162.78	214,363.80
Gross interest on liens and loans on certificates of members	15,708.96					15,708.96
Gross interest on deposits in trust companies and banks	84.19					84.19
Gross income from society's property, including $7,500.00 for society's occupancy of its own building	56,154.27				1,339.65	57,493.92
Total income from investments	290,637.31	3,130.98	3,268.52	21,652.78	6,013.57	324,703.16
Sale of Lodge Supplies					15.17	15.17
Recovery of Assets	78.46		60.00	3,408.85		3,547.31
Sales of and Royalties from publications			250.55		764.50	1,015.05
Income from Printing Plant					97,552.44	97,552.44
Grants returned to National Fund			255.02			255.02
Donation recieved			50,849.72			50,849.72
Orphans Fund			5,417.20			5,417.20
Gross profit on sale or maturity of ledger assets, viz: (b) Bonds	13,932.33		269.73	1,286.57		15,488.63
Gross increase, by adjustment, in book value of ledger assets, viz: (b) Bonds (including $308.16 for accrual of discount)	201.74	1.11	.05	3.54	101.72	308.16
Total income	$1,028,593.65	$ 37,241.93	$ 68,898.25	$147,385.14	$327,208.88	$ 1,609,327.85
Amounts carried forward	$9,260,490.81	$169,071.42	$171,259.75	$941,549.24	$694,717.98	$11,237,089.20

	Adult Mortuary Fund	Disability Fund	Miscellaneous Trust Funds Nat'l, Orph's, Concord	Juvenile Mortuary Fund	Expense Fund	Totals
Amounts brought forward	$9,260,490.81	$169,071.42	$171,259.75	$941,549.24	$694,717.98	$11,237,089.20
Disbursement from January 1, 1948 to December 31, 1948.						
Death Claims	266,631.75			1,000.00		267,631.75
Matured endowments	10,000.00			100.00		10,100.00
Total benefits paid	276,631.75			1,100.00		277,731.75
Surrender values	20,664.57			3,431.41		24,095.98
Refunds to members:						
(a) Paid in cash	83,503.33			4,485.32		87,988.65
(b) Applied to reduce payments				5,944.52	570.96	6,515.48
Total benefits and payments made to members	380,799.65			14,961.25	570.96	396,331.86
Commissions and fees on payments by members: First Year $22,051.15, Renewal $39,181.48					61,232.63	61,232.63
Compensation of managers and others not paid by commission for services in obtaining new benefit protection					19,140.22	19,140.22
Field supervision and traveling expenses					22,432.12	22,432.12
Medical examiners' fees $200.00, Inspection of risks $3,903.00					4,103.00	4,103.00
Salaries of home office employees, No. 10					26,441.03	26,441.03
Salaries and all other compensation of officers, trustees and committees					15,000.00	15,000.00
Traveling and other expenses of officers, trustees and committees					6,697.33	6,697.33
For collection and remittance of payments and dues					64.35	64.35
Insurance Department					2,324.09	2,324.09
State Taxes, including $276.63 Social Security					276.63	276.63
Federal, including $537.36 Social Security					537.36	357.36
Rent, including $7,500.00 for society's occupancy of its own building					7,500.00	7,500.00
General office maintenance and expense					1,260.86	1,260.86
Advertising, printing and stationery			4,417.33		14,214.60	18,631.93
Postage, express, telegraph and telephone					3,118.48	3,118.48
Lodge supplies					2,723.75	2,723.75
Official publication					54,000.00	54,000.00
Expense of Supreme Lodge meeting					3,779.24	3,779.24
Other legal expenses					284.25	284.25
Furniture and equipment					6,826.91	6,826.91
Taxes, repairs and other expenses on real estate	45,829.57				1,066.73	46,896.30
Bureau and association dues and assessments					249.00	249.00
Books, newspapers and periodicals					299.00	299.00
Insurance, except on real estate					99.25	99.25
Actuarial & Statistical Exp.					3,425.83	3,425.83
Voluntary Payments to Indigent Members		27,205.00				27,205.00
National Fund			5,180.00			5,180.00
Orphans Fund			7,251.36			7,251.36
Concord Fund			2,739.61			2,739.61
Operating Expenses of Printing Plant					101,514.75	101,514.75
Athletics					426.56	426.56
Gross loss on sale or maturity of ledger assets, viz: (b) Bonds				6.82		6.82
Gross decrease, by adjustment, in book value of ledger assets, viz:						
(a) Real Estate	2,269.00				70.00	2,339.00
(b) Bonds (including $3,616.99 of amortization of premium)	3,088.75	66.38	14.26	420.05	27.55	3,616.99
(d) Printing Plant & Equipment					3,705.08	3,705.08
Total Disbursements	$ 431,986.97	$ 27,271.38	$ 19,602.56	$ 15,388.12	$363,411.56	$ 857,660.59
Balance before transfers	$8,828,503.84	$141,800.04	$151,657.19	$926,161.12	$331,306.42	$10,379,428.61
Transfer to and from (net)	—4,845.86				+ 4,845.86	
Balance	$8,823,657.98	$141,800.04	$151,657.19	$926,161.12	$336,152.28	$10,379,428.61

SUMMARY OF TRANSFERS

Date of transfer	From the	To the	Amount
Various Dates	Adult Mortuary Fund	Expense Fund	$ 75.00—Section 47 of By-Laws
January 31, 1948	Adult Mortuary Fund	Expense Fund	$4,770.86—Section 47 of By-Laws

LEDGER ASSETS

Book value of Real Estate	$ 234,000.00	$
Mortgage Loans on Real Estate, first liens	781,256.51	
Liens, loans or other credits on certificates of members	373,040.92	
Book value of bonds	8,631,460.54	
Cash in association's office $45.73; deposits in trust companies and banks not on interest $346,433.44; on interest $5,676.37	352,155.54	
Printing Plant & Equipment	7,515.10	
Total Ledger Assets		10,379,428.61

NON-LEDGER ASSETS

Gross interest accrued on Mortgages	$ 4,624.49	
Gross interest accrued on loans to Certificate Holders	8,134.11	
Interest accrued on bonds in default	55,867.44	
Interest accrued on Deposits in Banks	42.57	
Total interest due and accrued		68,668.61
Payments actually collected by subordinate Lodges and not yet turned over to Supreme Lodge not over 60 days		10,368.17
Gross Assets		$10,458,465.39

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 5.

Відділ:	Жертва:
Петро Бойчук	$ 2.00
William Hudyma	2.00
John Duch, передпл.	2.00
Pter J. Kuzyk	1.00
5 Mary Dovgelo	1.00
45 Stephen Senkow	2.00
52 Stephen Klemyk	2.00
62 Іван Данка	2.00
62 Семен Староста	2.00
62 Василь Бідей	2.00
62 Федір Яців	1.00
69 Іван Бобецкий	3.00
75 Мих. Хамуляк	3.00
75 П. Чекіс	2.00
75 Ф. Гузель	2.00
75 Д. Мельник	2.00
75 Р. Вязик	2.00
75 Й. Шептак	2.00
75 А. Горбаль	1.00
123 Юрій Ковпак	2.00
165 Матвій Закорчемний	2.00
227 George K. Barziun	2.00
241 Григорій Стрик	2.00
241 Войтко Барилюк	1.00
251 Лука Драган	2.00
252 Василь Березовський	2.00
255 Dmytro Kowalchuk	2.00
277 Стефан Федірко	2.00
277 Theodore Tkaczyk	2.00
292 Олекса Миколишин	2.00
292 Михайло Попович	2.00
295 Олекса Сивик	2.00
295 Григорій Сташків	2.00
317 Михайло Дидик	2.00
334 Максим Кущ	2.00
351 М. Гупайло	2.00
389 Михайло Пархун-Кривий	2.00
438 Олекса Вишиваний	2.00

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

В „Свободі" ч. 22 ліста ч. 3. проголошено Андрій Савіцький $2, а має бути Онуфрей Савіцький $2.00.

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАТИ ДО НЬОГО ЯКНАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED

Deposits in suspended Banks	$ 3,358.45	
Book value of bonds over amortized or investment value	14,372.13	
Liens, loans or other credits in excess of net value of individual certificate	5,437.75	
Printing Plant and Equipment	7,515.10	
Adjustent Due to Rate of Exchange on Canadian Currency	3,309.77	33,993.20
Total Admitted Assets		$10,424,472.19

LIABILITIES, RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS.

Death benefits due and unpaid	$	$ 4,048.16
Matured Endowments		207.79
Total claims		$ 4,255.95
Salaries, rents, expenses, commissions, etc., due or accrued	8,953.75	
Estimated amount due or accrued for taxes	272.90	
Advance payments or premiums	108,347.11	
Unearned interest and rent paid in advance	103.42	
Estimated refunds declared or apportioned on certificates to and including Dec. 31, 1949	97,000.00	
Unearned subscriptions to official publication	1,786.68	
Orphans Fund (in trust for beneficiaries under age)	74,983.73	
National Fund (not for insurance purpose)	10,385.58	
Concord Fund (in trust for members of former Concord Society)	9,675.62	
Old Age Home Fund	48,359.32	359,868.01
Total unpaid claims and other current liabilities	$	$ 364,123.96
Reserve:		
Adult—American Experience 3½%	6,087,181.00	
Adult—Additional Accidental Death	685.00	
Juvenile—Standard Industrial 3½%	462,701.00	6,550,567.00
Total Reserves		$ 6,914,690.96
Reserve for Contingencies	$ 943,000.00	
Unassigned Funds	2,566,781.23	3,509,781.23
Total to balance with Admitted Assets		$10,424,472.19

EXHIBIT OF CERTIFICATES

	Number	Amount
Benefit certificates in force December 31, 1947	49,073	$33,321,374.00
Benefit certificate written during the year	4,221	2,773,276.00
Benefit certificates renewed during the year	1,095	747,013.50
Totals	54,389	$36,841,663.50
Deduct terminated, decreased or transferred during the year	2,727	1,783,909.50
Total benefit certificates in force Dec. 31, 1948	51,662	$35,057,754.00
Benefit certificates terminated by death reported during 1948	348	268,956.50
Benefit certificates terminated by lapse reported during 1948	2,379	1,514,953.00

EXHIBIT OF DEATH CLAIMS

	TOTAL CLAIMS	
	Number	Amount
Claims unpaid December 31, 1947	7	$ 3,255.43
Claims reported during the year	348	268,956.50
Totals	355	$272,211.93
Claims paid during the year	347	267,631.75
Balance	8	$ 4,580.18
Saved by compromising or scaling down claims during 1948		532.02
Claims unpaid December 31, 1948	8	$ 4,048.16

EXHIBIT OF OLD AGE AND OTHER CLAIMS (ENDOWMENTS MATURED):

	TOTAL CLAIMS	
	Number	Amount
Claims unpaid December 31, 1947	3	$ 707.79
Claims reported during the year 1948	13	$ 9,600.00
Totals	16	$10,307.79
Claims paid during the year 1948	14	$10,100.00
Claims unpaid December 31, 1948	2	$ 207.79

VALUATION EXHIBIT AS OF DECEMBER 31, 1948.

Mortuary Funds only

	ADULT	JUVENILE	COMBINED
Total Admitted Assets	$8,870,003.13	$930,415.42	$9,800,418.55
Reserve for Life Certificates	$6,087,866.00	$462,701.00	$6,550,567.00
Claims and Accrued Liabilities	141,750.17	38,510.83	180,261.00
Reserve for Contingencies	943,000.00		943,000.00
Total Liabilities	$7,172,616.17	$501,211.83	$7,673,828.00
Margin of Safety to Certificate-holders	1,697,386.96	429,203.59	2,126,590.55
Totals	$8,870,003.13	$930,415.42	$9,800,418.55
The ratio of admitted assets to total liabilities at December 31, 1948 was	123.7%	185.6%	127.7%
The ratio of actual death losses to the expected death losses according to the mortality tables for the year 1948 was	61.2%	3.9%	58.0%
The rate of interest earned on benefit funds during the year 1948 was	2.92%	2.67%	2.90%

(Signed) WOLFE, CORCORAN AND LINDER, Actuaries

(By) DAVID SILVERMAN.

NICHOLAS MURASZKO, Supreme President
DMYTRO HALYCHYN, Supreme Secretary
ROMAN SLOBODIAN, Supreme Treasurer

Вони знову люди...

(Докінчення зі стор. 3-тої).

сівали український чорнозем, що найкращими плодами сторицею нагороджував їх труд. Прийшли роки страшної завірюхи під час першої світової війни та революції. Багато людей згинуло, багато добра знищено, багато святощів потоптано. Пасічника Бог милував. Він живий і здоровий залишився дальше на своєму хазяйстві, дальше орав свою землю, засівав її та збирав з неї плоди. Але вже не для себе він обливав цю свою ще землю потом свого труду. Нелюдська влада, що єхидно називала себе „владою робітників і селян", вимагала від нього з кожним роком більше. Він давав, щоби тільки залишитись на тій землі, в якій був корень його роду. Давав стільки, скільки вимагали. Давав все.

Аж настав злощасний 1929 рік та почата в ньому примусова „добровільна" колективізація. Він віддавав все, але землі — землі він не віддасть нікому і нізащо в світі. Земля свята. Земля його. І від цего почалося.

Одної ночі під його хату заїхав символ совєтської влади в Україні, „чорний ворон", і чортівське ГПУ вхопило Григора. Його заарештували під закидом, що він „веде пропаганду проти колективізації". Жінки на той час не було дома і вона, довідавшись про арешт чоловіка, втекла, щоб могти йому допомогти.

Вирок на Григора був підписаний ще заки його заарештували. Він же „куркуль". Проте, Григора судили три дні, „судили" кати, що жаждуть крови. І присудили до „вищої міри покарання — розстрілу". Присудили без одного доказу, без одного свідка, без найменшої вини з його боку. Присудили „для прикладу". Все майно Григора Пасічника сконфісковано. Григор вніс відклик до Верховного Суду. Його посадили в одиночку і він дожидав рішення, дожидав смерти. Він ждав рік, ждав другий, ждав третий. Ждав і кожного дня кілька разів умірав. Він умірав на кожний стук в його двері, на кожний відгомін кроків своїх катів — сторожів. Він три роки жив в домовині, кожного дня дожидаючи своєї смерти. Таких живих трупів в тюрмі Харківського ГПУ була безліч. Більшість з них, це українські селяни, які все віддавали катам, тільки не хотіли віддати землі, своєї прадідівської землі.

Жінка Григора за той час найнялася послугачкою в Харкові і собі кожного дня вмірала на згадку, що власне в тій хвилині може вмерти її чоловік в руках большевицького ката. І так день-в-день протягом довгих трьох років. Аж одного дня Григора повідомлено, що Верховний Суд не признав йому найвищої кари, що в наново переведеному слідстві не стверджено його вини і його присуджено на кару... трьох місяців тюрми. Це після трьох років щоденних тортур очікування смерти. Така „соціялістична справедливість".

Григора випустили з тюрми, але це вже не був той Григор Пасічник, господар з Харківщини, що його 3 роки тому заарештувало ГПУ. Це вже була людина, яка перейшла найстрашніші тортури смерти. Його „звільнили" від всего. Того ж дня, як його випустили з тюрми, він опинився жебраком на вулиці, без хати, без дому, без шматка хліба і без можности його дістати. А по вулицях міста вже почали появлятися опухлі трупи умерлих з голоду людей.

В міжчасі його постигла ще більша трагедія. Його жінка, що колись була хазяйкою і тепер служкою заробляла в місті тільки, щоб бути бодай в недалекому віддаленні від домовини її живого ще чоловіка та щоб йому бодай чим допомогти, мусіла скриватися перед тими ж катами її чоловіка. Приятелі порадили їй, щоб вона формально відреклася його як „злочинця" і тоді її не будуть „трогати". Вона це зробила. Ради свого чоловіка відреклася його. Але й це не допомогло. Її „розобачили" та разом з дітьми запроторили на Сибір. Там вони всі й погибли...

Це тільки одна страшна дія найстрашнішої людської трагедії. Григор оповідає її, аж вкінці спазми здавлюють йому горло, а на очах знову виступають сльози, скочуються по згорьованому лиці та великими краплями падають на землю. Хай вони будуть прокляттям тим усім, що в цій трагедії завинили. Ці сльози не одинокі, бо й не одинока ця трагедія. Їх мільйони в поневоленій Україні. Там тільки трагедія.

Ми всі скам'яніли, слухаючи уриваних слів Грогора. Капітан і Роберт не розуміли ані слова. Ми опісля їм переповіли. Але вони вперто дивились на уста та зболіле лице Григора, а як йому сльози виступили на очах, капітан відвернувся. Я знаю чому він це зробив. Він не хотів, щоби хто інший побачив вогкість теж в його очах. Він же шеф стейтової поліції.

Григор тепер живе собі в своїй хатині. Він прикрасив її оригінальними малюнками то українських краєвидів то козаків. Малюнки він привіз зі собою. На столі в нього книжки і кілька примірників „Свободи". Це тепер його єдина розрада. Крім того, на столі в нього багато маленьких квадратових карточок. Беру одну і бачу: з одного боку написане „добридень", а з другого по-англійськи „ґуд морнінґ". І так на всіх карточках. Одна щоденна фраза по-українськи і її значення в англійській мові. Цим Григор допомагає собі в розмові зі своїми фармерськими приятелями.

Фармері бачили і відчували його смуток, але не знали його причин. Тепер вже знають. З Григора, його поведінки і праці вони найбільше вдоволені. Тепер вони вже теж розуміють його журу.

Сам Григор — ви можете собі уявити, як почувається людина після таких пережувань. Він втратив все і він не знає куди йому і до чого тепер змагати. Над ним страшною зморою висить самітність. Можливо, якби так десь в місті, між людьми, між своїми, можливо він найшов би яку розраду.

Проте, він не має жадних конкретних прохань, ані побажань. Він цілком вдоволений тим, що є. Якщоб не змора пережитого, він цілком певно був би щасливий. Він багато працює. Працював в лісі при дровах і тепер руки болять. На одній руці натягнулись жили і він тепер натирає її лікарством. На скитальщині він перебував в Реґенсбурзі і весь час працював для американського військового управління. Від нього він має теж найкращі рекомендації. Капітан обіцяв розглянутись в Балтимор і, можливо, він Григора переведе туди.

Така доля Григора Пасічника. Він сам на цій вільній землі, а його наболіла душа кружляє то над жорстоко відібраною від нього землею його рідної Харківщини, то над засипаними снігом просторами Сибіру. В Україні погребана його молодість, його доля, а під сибірським снігом в неволі погинули його жінка і діти. З ними там залишилось його пошматоване серце.

(Докінчення буде).

ЕЛЕГАТНЕ И МОДНЕ — НА ВЕСНУ 1949 РОКУ.

Суперсонічні містерії

(Докінчення зі стор. 2-гої).

наході першої атомової бомби. Так ген. майор Леслі Гровс згадуючи про можливість агресії, візвав американські збройні сили, щоб вони були готові до такої відплати, щоб потенціяльному напасникові відхотілося війни. „Приземні, морські і повітряні сили мусять бути готові виграти війну без атомової бомби". Подібну думку висловив другий науковець, д-р Гаролд С. Юрі.

Наступного дня появилися у Вашингтоні вісті про пляни побудови „корабля просторів", який міг би вилетіти понад земську сферу так високо, щоб земля втратила для нього притягаючу силу і тоді він міг би літати як сателіт-місяць зі зі швидкістю 10,000 миль на годину, постійно довкола землі. Хто перший збудує такий корабель простору, такий могтиме контролювати цілу землю і буде міг з надземного простору кидати бомби і інші стрільна на місце, яке самий собі вибере і проти нього ніхто не зможе нічого вдіяти. Коли один репортер запитався, чи це справді дійсність, він дістав від неназваного урядовця таку відповідь: „Я можу сказати тільки те, що це тайна".

Одначе не є тайною, що конгресова комісія ухвалила видаток $75,000,000 на закупно досвідного поля, на якому можна б було робити вправи з автоматичними стрільнами, які летіли б 3,000 миль на годину.

Оці вісті про повітряні й надповітряні містерії зійшлися припадково. Та, коли їх оприлюднюють у часі великого напруження між Сходом і Заходом і підчас приготувань до Північно-Атлантійського Оборонного Пакту, то вони можуть бути хоч частинною відповіддю на питання малих европейських країн зперед кількох місяців: „Має Америка супремацію в повітрі, чи не має?" Відповідь на це доволі ясна.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

ПОВІДОМЛЕННЯ

Стрілецький Гурток ч. 2., Української Стрілецької Громади в Ню Йорку, Н. Й., прохає всіх бувших стрільців, старшин і підстаршин із Першої і Другої Світової Війни, які живуть в Ню Йорку і околиці, щоб зголошувались в члени Стрілецького Гуртка ч. 2., Української Стрілецької Громади.

Членські Заяви можна дістати у секретаря: Walter Kushnir, 204 Virginia Ave., Jersey City 4, N. J.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 20. лютого 1949 помер у 58. році життя

АНТІН МУНЕВИЧ,

член Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375 У. Н. Союзу в Філадельфії, Па.

Покійний походив зі села Горошова, пов. Борщів, Зах. Україна. Полишив у смутку 2 сестри Ірину і Марію, враз із своєю ріднею.

Похорон відбувся в середу, 23. лютого із похоронного заведення на цвинтар Окланд. — В. И. П.!

І. Петраш, секр.

Дня 9. лютого 1949 року помер

ГРИГОРІЙ СОЛОДКИЙ,

довголітний член Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94 У. Н. Союзу в Гемтремк, Міш.

Покійний походив зі села Сапова, пов. Підгайці, Зах. Україна. Полишив у смутку жену Євдокію та 7 дочок: Margaret Mastaler, Mary Goch, Anna Nakonieczny, Olga Perlick, Nallie Klope, Emily Hill and Julia, сина Миколу та 7 внуків і 2 правнуки.

Похорон відбувся 12. лютого з дому жалоби при участи родини, членів та знайомих до церкви Неп. Зач. Пр. Діви Марії і на цвинтар Мавнт Олівет. — В. И. П.!

В. Крушельницький, секр.

ПОШУКУВАННЯ

ЯСІНСЬКОГО КОСТЯ і ЯСІНСЬКУ ПАРАСКУ

зі села „Узени", пов. Станиславів, Галичина, шукає:

УСТИНСЬКИЙ ГРОГОРІЙ

син Миколи.

Зацікавлених прошу зголошуватись на таку адресу:

КОНСТЯНТИН ЗЕЛІНКА

917 McLain St., Elizabeth, N. J.

МАРІЯ ЖУРАТ,

яка тільки що приїхала з краю, шукає свого мужа

АНДРІЯ ЖУРАТ,

який мешкав в 1932 році в Ню Йорку під ч. 58 Norfolk St. Походить родом зі села Мокре, пов. Сянік, коло Загіря. Хто знає про него, або він самий, прошу зголоситися на мою адресу:

MARIA ZURAT

c/o Anna Czech,

336 Elm St., New Britain, Conn.

ЮРЧИКА, РОМАНА ТА НЕСТОРА МИКИТУ шукає мати та жінка Олена Яремович-Микита. Писати на адресу:

MARIA PROCAI

"Ukrainian Art Shop"

707 — 10th Ave. S. E.,

Mimmeapolis 14, Minn., U. S. A.

Пошукую свого вуйка **МАНЬКО ВУСТИН ХАРАТИМОВИЧ**. Дружина його з Вашинґтону. У 1925 р. мав трьох синів і мешкав у Вашинґтоні, В 1936 р. був у Мексику, а дружина дальше мешкала в Вашинґтоні. Відомости слати на адресу: **Manko Oleg, Kissing, Obb, b, Augsburg, Ottamakinger str. 1, U. S. Zone, Germany.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

КАЛЕНДАРІ НА 1949 РІК.

Календар-Альманах У.Н.С. ...	$1.00
Народний Календар (красний)	1.00
Календар Праці з Бразилії ...	75
Календар Провидіння	1.00
Кал. Укр. Родини	65
Кал. Українського Голосу	60
Кал.-Альманах Н. Шляху	60
Кал. Веселий „Лиса Микити"	45

Хто замовляє більше як два календарі пересилки не платить. Як менше то додайте 10 ц. на один календар.

SURMA

11 E. 7th St., New York 3, N. Y.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF

223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)

N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7697.

Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лікуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів. Офісові години: В будні 10—7 P. M. В неділі: 11—1 P. П.

ТАРЗАН, ч. 2041. Ударемнена втеча Джени.

Джена розпачливо шарпала ногою, що б звільнити її з барикади. Вкінці застіжки прорвалися...

...й вона потягнула ногу та переступила запору. Одначе її шарпанина р о з б у дила Редзіка.

Обережно поступала Джена попри стіну до виходу печері...

...Одначе дезертир вхопив її за руку й запитався: „Де звір?"